

Državni izpitni center

M 1 1 1 1 3 1 1 3

TAVASZI VIZSGAIDŐSZAK

MAGYAR NYELV MINT ANYANYELV

MEGOLDÁS ÉS PONTOZÁS

2011. május 7., szombat

2011. május 31., kedd

ÁLTALÁNOS ÉRETTSÉGI VIZSGA

A) Az értekező iskolai irodalmi esszé értékelésének szempontjai**A dolgozat címe: „Hű barát az idő: ...aki látni s hallani tud, megérti üzenetét.” (Tatiosz)**

A jelölt a dolgozatban a szempontoknak megfelelően próbálja elvégezni az alábbiakat.

1. szempont: 4 pont (ismeret és megértés).

Ismerteti a regény témáját: 2 pont.

0 pont: Nem, illetve rosszul ismerteti a regény témáját.

1 pont: Jól, de kevésbé lényegre törően ismerteti a regény témáját.

2 pont: Lényegre törően és pontosan ismerteti a regény témáját.

Pl.: Németh László a Kocsik szeptemberben c. regényében egy parasztgazda fiának kitörését, apjával vívott harcát ábrázolja álma megvalósításáért. Története révén az író betekintést ad a két világháború közötti változó magyar falu életébe.

Vagy ugyanez másképpen megfogalmazva. A pontszám az ismertetés kifejtettségével arányosan adható meg.

Ismerteti a regény cselekményének társadalmi hátterét: 2 pont.

0 pont: Nem, illetve rosszul ismerteti a társadalmi hátteret.

1 pont: Jól, de kevésbé lényegre törően ismerteti a társadalmi hátteret.

2 pont: Lényegre törően és pontosan ismerteti a társadalmi hátteret.

Pl.: A regény cselekménye egy dunántúli faluban és a közeli pusztán játszódik. A főszereplő a falu társadalmi ranglétrájának más-más fokán állókkal érintkezik, és így az olvasó betekintést kap a harmincas évek magyar társadalmába: a nagygazdák és a középparasztok, az elszegényedett nagybirtokosok, a kereskedők és a cselédek, a falut elhagyó zsellérek, valamint a faluból kiemelkedett, iskolázott emberek világába.

Vagy ugyanez másképpen megfogalmazva. A pontszám az ismertetés kifejtettségével arányosan adható meg.

2. szempont: 13 pont (alkalmazás és elemzés).

Bemutatja az apa-fiú viszonyt: 3 pont.

0 pont: Nem, illetve rosszul mutatja be a viszonyt.

1 pont: Felszínesen, illetve csak részben jól mutatja be a viszonyt.

2 pont: Jól, de kevésbé árnyaltan mutatja be a viszonyt.

3 pont: Teljességre törekedve, árnyaltan mutatja be a viszonyt.

Pl.: A patriarchális családmódelnek megfelelően a fiú engedelmességgel tartozik az apának, aki fiában mind a családi gazdaság, mind a középparasztság fennmaradásának és fejlődésének zálogát látja. Habár tisztelik és szeretik egymást, az apa jelleméből kifolyólag sem lehet kettejük közt meghitt kapcsolat. A fiú másféle életutat járna, a városra, másféle tudásra vágyik, ezért lázad, dacos és konok. Az apa mindezt érzékeli, de ő is konok és hajthatatlan marad, és kirekesztő szigorával akarja megóvni fiát a „féreggé válástól”. Kettejük között mindvégig néma drámai harc zajlik.

Vagy ugyanez másképpen megfogalmazva. A pontszám a bemutatás kifejtettségével arányosan adható meg.

Bizonyítja, hogy a szereplők nagyra értékelik a tudást: 6 pont. Egy-egy kifejtés 3-3 pont.

0 pont: Nem, illetve rosszul mutatja be a szereplő tudáshoz való viszonyulását.

1 pont: Felszínesen, illetve csak részben jól mutatja be a tudáshoz való viszonyulást.

2 pont: Jól, de kevésbé lényegre törően bizonyítja a tudáshoz való viszonyulást.

3 pont: Teljességre törekedve, meggyőzően bizonyítja a tudáshoz való viszonyulást.

Pl.: Az apa a falu középparasztjainak egyik vezéregyénisége, higgadt, okos gazda. Nagyra becsüli a tudást, de csak a gyakorlatban is alkalmazhatót. Ezért olvas könyv helyett újságot, az úri világot jelképező könyvet pedig – a felesége Bibliáján kívül – nem túri meg a háznál. A távolabbra tekintő, a fejlődést szorgalmazó gazdákkal közösen takarékszövetkezetet alapít, cséplőgépet vásárol.

Szemléletét, gyakorlati tudását lassacskán megpróbálja átadni a fiának is.

Vagy más megfelelő. A pontszám a kifejtés mélységével arányosan adható meg.

Pl.: Péterben kb. tízéves korában tudatosodott, hogy számára fontos a tudás, és ennek megszerzéséhez kellő képességekkel is rendelkezik. Felismerésében megerősítette Plattkó tanár úr is. Az iskolában pl., ellentétben Molnár Sanyival, kívülről tudta a zsolttárogat és a bibliai történeteket, és nem csak az előírtakat. Minden lehetőséggel él, csak hogy tudásra tegyen szert, pl. a nagymamájától is szívesen tanul, felhajtja a házat, csak hogy könyvhöz jusson.
Vagy más megfelelő. A pontszám a kifejtés mélységével arányosan adható meg.

Bizonyítja, hogy a tudásszerzés módját másként képzelik el: 4 pont. Egy-egy kifejtés 2-2 pont.
0 pont: Nem, illetve rosszul mutatja be a szereplő elképzelését.
1 pont: Felszínesen, illetve csak részben jól bizonyítja a szereplő elképzelését.
2 pont: Teljességre törekedve, meggyőzően bizonyítja a szereplő elképzelését.

Pl.: Az apa úgy véli, tanulni itthon, a faluban is lehet, és a falu számára is kell. Szerinte osztálya tagjainak nem szabad elhagyniuk a falut, mert aki elmegy, az nagyjából elveszik. Úgy véli, ő minden szükséges tudnivalót át tud adni a fiának, embert tud belőle faragni. Ezért próbálja mindvégig önállóságra szoktatni, ezért viszi magával a szőlőbe, a mezőre és a takarékbába. Fokozatosan avatja be a gazdálkodás tudományába. Tanítja, de nem csak a gazdálkodásra. Az életre próbálja felkészíteni, és történeteivel (pl. Huszárék) megpróbálja megértetni fiával, miért nem akarja taníttatni, miért akarja megóvni őt az uraskodástól.
Vagy ugyanez másképpen megfogalmazva. A pontszám a kifejtés mélységével arányosan adható meg.

Pl.: Péternek az apa által nyújtott tudás kevésnek tűnik. Másfajta tudásra, egy szélesebb műveltségre vágyik: olyanra, amely nem a falu mindennapjaihoz, nem a „*ganés szekérhez*” kapcsolódik. Ezért akar mindenáron „*városra kerülni*”, gimnáziumban tanulni.
Vagy ugyanez másképpen megfogalmazva. A pontszám a kifejtés mélységével arányosan adható meg.

3. szempont: 12 pont (alkalmazás és elemzés).

Megvizsgálja a szereplő tudásszerzésének két esetét: 6 pont. Egy-egy eset elemzése 3-3 pont.
0 pont: Nem, illetve rosszul mutatja be a tudásszerzés esetét.
1 pont: Felszínesen, illetve csak részben jól mutatja be az esetet.
2 pont: Jól, de kevésbé árnyaltan vizsgálja meg az esetet.
3 pont: Árnyaltan, teljességre törekedve vizsgálja meg az esetet.

Pl.: Mivel Péter számára egyértelművé vált, hogy apja nem adja gimnáziumba, eldöntötte, otthon tanul. Eltervezte, hogy tankönyvekhez jut, és minden osztály tananyagát egyedül megtanulja, majd apja elé áll, és ezt tényként közli vele. Elment Kisklein úrhoz, hogy elkérje fia latinkönyvét, de annak hiányában egy mértankönyvvel tért haza, amelyet elrejtett a szalmakazalban, és titokban, hosszú-hosszú órákat kinlódva próbált belépni a mértan elvont világába. Végül sikerült neki.
Vagy más megfelelő. A pontszám a kifejtés mélységével arányosan adható meg.

Pl.: Péter Sanyinak köszönhetően kétszer is kapcsolatba kerülhetett a tudománnyal. Először karácsonykor, amikor titokban belelapozott Sanyi „*vakációzó*” könyveibe és füzeteibe. Ezt az érthetetlen és csodálatos világra való rácsodálkozást a nagymama zavarta meg. A nyári szünidő újabb lehetőséget teremtett, ugyanis Molnár Sanyi két tárgyból is megbukott, és egy tanuló társával tért haza. Péter felfedezte, hogy Dani délutánonként tanítja unokatestvérét, ezért szokásával ellentétben gyakran átment Molnárékhoz, és hallgatózva tanulta a latint. Néha játszott is Sanyival és Danival, akit nagyon megkedvelt, és meg is hívta magukhoz, ám ő elhárította közeledését. Kisklein Tibi a kölcsönkért mértankönyvről szólva leleplezte őt a fiúk előtt. Péter ezután már nem kereste társaságukat.
Vagy más megfelelő. A pontszám az elemzés mélységével arányosan adható meg.

Kifejti a szereplő érzéseit: 6 pont. Egy-egy kifejtés 3-3 pont.
0 pont: Nem, illetve rosszul ismerteti a szereplő érzéseit.
1 pont: Felszínesen, illetve csak részben jól mutatja be a szereplő érzéseit.
2 pont: Jól, de kevésbé lényegre törően fejt ki a szereplő érzéseit.
3 pont: Teljességre törekedve, árnyaltan fejt ki a szereplő érzéseit.

Pl.: Péter tudta, hogy neki nehezebb lesz, mint a gimnazistáknak, mert egyedül kell tanulnia, ám elhatározása szilárd volt. Titokban, a megfelelő alkalmat kilesve, a leleplezéstől állandóan rettegve és időt nem sajnálva tanulta a mértant. Állandóan dacos volt, hosszú ideig sehogy se értette meg a

tananyagot, de mindenáron bizonyítani akart. Tanulás közben tehetetlenségében néha sírt, és a kazalnak esve fogával harapta a szalmát. Mégsem adta fel, és hosszú idő után megnyílt előtte a mértan érthetetlen és titokzatos világa. Tudta, hogy a zsidó tanító vagy Imre bácsi segítségével ez rövid időn belül megtörténhetett volna, de boldogsága így mérhetetlen volt. Amikor azonban vasárnaponként apja a takarékbába vitte, és tanítani akarta, konok volt, néha becsukta a szemét, és a mértani idomokra gondolt, miközben azt hajtogatta magában: ha nem taníttatta, ne akarja őt tanítani.
Vagy ugyanez másképpen. A pontszám a kifejtés mélységével arányosan adható meg.

Pl.: A karácsonyi vakációs könyvek látványa teljesen elvarázsolta. Tolvajként lapozgatta őket és a füzeteket. Megállapította, hogy a számtanpéldát ő is meg tudná oldani, de irigykedve gondolt a rossz helyesírású Sanyira, aki a gimnáziumi szorzást tanulja. Az eset után nagyon gyakran gondolt Sanyi kébbe kötött könyvcsomójára. Péter Sanyi bukása miatt úgy érezte, mégis van igazság a földön. Ennek ellenére tolvajnak érezte magát, amikor kihallgatta a korrepetálást, és mindig attól rettegett, hogy észreveszik. De a tudásvágya erősebb volt a félelemnél. Dühös volt, úgy érezte, nagy igazságtalanság, hogy Sanyival ellentétben ő nem tanulhat. Úgy vélte, a fiúk lenézik és gúnyolják, mert ő paraszt. Ezért hazudta nekik nagy indulatosan, hogy ősztől ő is diák lesz. Hazugsága miatt szégyellte magát, tartott a leleplezéstől, ezért többé nem is találkozott a fiúkkal, és az induló szeptemberi kocsisor elől dühében a mezőre menekült.

Vagy ugyanez másképpen. A pontszám a kifejtés mélységével arányosan adható meg.

A jelölt külön-külön, illetve együtt is kifejtheti a főszereplő érzéseit. Az utóbbi esetben a kifejtés mélységével arányosan 3-3 pont adható.

4. szempont: 6 pont (szintézis és értékelés).

A dolgozattímet a szereplőkre vonatkoztatja: 6 pont. Egy-egy értelmezés 3-3 pont.

0 pont: Nem, illetve rosszul értelmezi a dolgozattímet.

1 pont: Felszínesen, illetve csak részben jól vonatkoztatja a dolgozattímet a szereplőkre.

2 pont: Jól, de kevésbé elmélyülten fejti ki a vonatkozást.

3 pont: Teljességre törekedve, árnyaltan fejti ki a vonatkozást.

A jelölt véleményét, illetve meglátását akkor is tiszteletben kell tartani, ha az értékelő tanár nem ért egyet vele. A pontszám a kifejtettség mértékével arányosan adható meg.

B) Az elemző-értékelő iskolai irodalmi esszé értékelésének szempontjai

A dolgozat címe: „Minél valódibb a szeretet, annál távolabbra hat térben és időben is.” (Müller Péter)

A jelölt a dolgozatában a szempontoknak megfelelően megpróbálja elvégezni az alábbiakat.

1. szempont: 6 pont (ismeret és megértés).

Ismerteti a részletben alkalmazott elbeszélésmódot: 3 pont.

0 pont: Nem, illetve rosszul ismerteti a részlet elbeszélésmódját.

1 pont: Hiányosan, illetve csak részben jól ismerteti a részlet elbeszélésmódját.

2 pont: Jól, de kevésbé lényegre törően ismerteti a részlet elbeszélésmódját.

3 pont: Jól, teljességre törekedve ismerteti a részlet elbeszélésmódját.

Pl.: A részlet a főszereplő, Holden Caulfield belső monológja. Holden egy képzelt személyhez beszélve idézi fel a múltbeli eseményeket. Az író a beszélt nyelv elemeit és a diáknyelv fordulatait alkalmazza, a szöveget erős érzelmi töltés jellemzi.

Vagy ugyanez másképpen. A pontszám az ismertetés kifejtettségével arányosan adható meg.

Összegzi a közvetlen előzményeket: 3 pont.

0 pont: Nem, illetve rosszul ismerteti az előzményeket.

1 pont: Hiányosan, illetve csak részben jól ismerteti az előzményeket.

2 pont: Jól, de kevésbé lényegre törően összegzi az előzményeket.

3 pont: Teljességre törekedve összegzi az előzményeket.

Pl.: Egy szombat délután a kollégista fiúk mind kimentek a meccsre. Holden egyedül olvasgat a szobájában, amikor a szomszéd szobában lakó srác, Ackley átnéz hozzá. Jóllehet Holden unja a társaságát, de megtűri maga mellett a fiút. Aztán megérkezik a szobatárs, Ward Stradlater, és szívességet kér tőle: hétfőre írja meg helyette az angol dolgozatát, mivel ő nem ér rá; mindegy, miről ír, csak leíró szöveg legyen, és ne legyen túl jó. Holden vonakodva ugyan, de vállalja a dolgozatírást.

Vagy ugyanez másképpen. A pontszám az összegzés minőségének mértékével arányosan adható meg.

2. szempont: 11 pont (alkalmazás és elemzés).

Bemutatja a regény ismeretében a főszereplőt: 3 pont.

0 pont: Nem, illetve rosszul mutatja be a főszereplőt.

1 pont: Felszínesen, illetve csak részben jól mutatja be a főszereplőt.

2 pont: Jól, de kevésbé árnyaltan mutatja be a főszereplőt.

3 pont: Teljességre törekedve, árnyaltan mutatja be a főszereplőt.

Pl.: Holden Caulfield tizenhét éves, rendkívül érzékeny és magába forduló, állandó hazudozásba menekülő, beilleszkedésre képtelen, valójában azonban értelmes, érdeklődő, sokat olvasó, de tanulni nem szerető kamasz, akit rossz osztályzatai miatt már a negyedik iskolából csapnak ki. Önmagát tehetségtelennek tartja; nem tud/akar eleget tenni a felnőtt világ elvárásainak, nemtanulásával lázad. Nem mer, nem akar felnőni, mert attól fél, belőle is *gennyes* felnőtt lesz, ezért saját fantáziavilágába, majd a betegségbe menekül, hogy végül szembesüljön az elkerülhetetlennel: fel kell nőnie.

Vagy ugyanez másképpen. A pontszám a bemutatás kifejtettségével arányosan adható meg.

Értelmezi a szarvaslövő sapka motívumát: 2 pont.

0 pont: Nem, illetve rosszul értelmezi a motívumot.

1 pont: Hiányosan, illetve csak részben jól értelmezi a motívumot.

2 pont: Jól, teljességre törekedve értelmezi a motívumot.

Pl.: A szarvaslövő sapka, amelyet Holden szinte mindig magánál tart, a regény egyik legfontosabb motívuma: a felnőtt világ hamis és hazug dolgainak a leleplezését, feltárását jelképezi. Viselője, Holden, a „hazugságvadász” *emberlövő sapkának* nevezi.

Vagy ugyanez másképpen. A pontszám a kifejtettség mélységével arányosan adható meg.

Bizonyítja, hogy a főszereplő másként érzékeli a világ dolgait: 3 pont.
 0 pont: Nem, illetve rosszul mutatja be a világ dolgainak érzékelését.
 1 pont: Felszínesen, illetve csak részben jól mutatja be a kérdéskört.
 2 pont: Jól, de kevésbé lényegre törően bizonyítja a kérdéskört.
 3 pont: Teljességre törekedve bizonyítja a kérdéskört.

Pl.: A főszereplő finom lelkű, érzékeny ember, aki a környezetétől eltérően éli meg a világot. Nem a felszínes dolgok foglalkoztatják, pl. a leíró dolgozat témájául öccse baseballkesztyűjét választja, hiszen nem tudott *gondolni se szobára, se valami házra, ahogy... kellett volna*. Jelképesen minden fölé emelkedve, rendkívüli pontossággal és érzékenységgel szemléli és fogadja be a környezetét, pl. a város zaját, a szomszéd fiú lényét.
Vagy ugyanez másképpen. A pontszám a kifejtettség mélységével arányosan adható meg.

Kifejti, hogyan éli meg a főszereplő a dolgozatírást: 3 pont.
 0 pont: Nem, illetve rosszul fejt ki a kérdéskört.
 1 pont: Felszínesen, illetve csak részben jól fogalmazza meg a kérdéskört.
 2 pont: Jól, de kevésbé lényegre törően fejt ki a kérdéskört.
 3 pont: Teljességre törekedve fejt ki a kérdéskört.

Pl.: Holden ugyan nem nagy kedvvel fogott a dolgozatíráshoz, de örült az alkalomnak, annak, hogy kiírhatja magából azt, amit senkivel sem tudott megbeszélni. A dolgozat tárgya látszólagos hétköznapisága ellenére mély érzelmeket vált ki Holdenben, megidézi a szeretett öcs lényét. Írás közben a főszereplő újraéli öccse elvesztését.
Vagy ugyanez másképpen. A pontszám a kifejtettség mélységével arányosan adható meg.

3. szempont: 12 pont (alkalmazás és elemzés).

Megvizsgálja, milyennek látja a főszereplő a testvérét: 3 pont.
 0 pont: Nem, illetve rosszul vizsgálja meg a kérdéskört.
 1 pont: Felszínesen, illetve csak részben jól ismerteti a kérdéskört.
 2 pont: Jól, de kevésbé lényegre törően vizsgálja meg a kérdéskört.
 3 pont: Teljességre törekedve vizsgálja meg a kérdéskört.

Pl.: Holden rendkívüli szeretettel beszél öccséről, aki szintén érzékeny, finom lelkű gyermek volt. Allie-ről – Holdentől eltérően – a szülők és a tanárok is jó véleménnyel voltak, tökéletes mintagyereknek tartották. Holden szerint Allie szép volt és derűs, ő volt a *legintelligensebb és a legkedvesebb a családban. Soha nem gorombult be senkire*.
Vagy ugyanez másképpen. A pontszám a kifejtettség mélységével arányosan adható meg.

Megvizsgálja, hogyan élte meg a főszereplő testvére elvesztését: 3 pont.
 0 pont: Nem, illetve rosszul vizsgálja meg a kérdéskört.
 1 pont: Felszínesen, illetve csak részben jól ismerteti a kérdéskört.
 2 pont: Jól, de kevésbé lényegre törően vizsgálja meg a kérdéskört.
 3 pont: Teljességre törekedve vizsgálja meg a kérdéskört.

Pl.: Holden rajongásig szerette öccsét. A két testvért rendkívül szoros kötelék fűzte egymáshoz. Szavak nélkül is értették és érezték egymást: *mintha vonzott volna valami, úgy éreztem, ha megfordulok, ott látom majd Allie-t valahol*. A halál éjszakáján és később is mélységes lelki fájdalmában önmaga ellen fordul, pl. önkívületi állapotban beverte a garázs és a vonat ablakát.
Vagy ugyanez másképpen. A pontszám a kifejtettség mélységével arányosan adható meg.

Bizonyítja, hogy a főszereplő nem tudja feldolgozni testvére halálát: 3 pont.
 0 pont: Nem, illetve rosszul mutatja be a kérdéskört.
 1 pont: Felszínesen, illetve csak részben jól mutatja be a kérdéskört.
 2 pont: Jól, de kevésbé lényegre törően bizonyítja a kérdéskört.
 3 pont: Teljességre törekedve, meggyőzően bizonyítja a kérdéskört.

Pl.: Holden tizenhárom éves volt, amikor Allie fehérvérűségben meghalt. Mivel a felnőttek nem tudták feldolgozni fiuk halálát, Holdennek sem tudnak szülőként ebben segíteni. A veszteségről nem beszéltek, fiukat pszichiáterhez küldték. A külső segítség viszont nem bizonyult megoldásnak, így Holden képtelen „eltemetni” Allie-t, és pl. egy idő óta már a temetőbe sem tud kimenni.
Vagy ugyanez másképpen. A pontszám a kifejtettség mélységével arányosan adható meg.

Kifejti a fel nem dolgozott haláleset következményeit: 3 pont.

0 pont: Nem, illetve rosszul fejt ki a következményeket.

1 pont: Felszínesen, illetve csak részben jól fogalmazza meg a következményeket.

2 pont: Jól, de kevésbé lényegre törően fejt ki a következményeket.

3 pont: Teljességre törekedve fejt ki a következményeket.

Pl.: Holden megmagyarázhatatlannak és igazságtalannak tartja testvére halálát. A pótolhatatlan veszteség hatalmas űrt hagyott benne. Magára maradt, felnőtt támasz híján érzelmi fejlődésében megrekedt a tizenhárom éves gyermek szintjén. A felnőttek látszatvilágával szemben a gyermeki tisztasághoz ragaszkodik. Felépít magának egy saját világot, amelyben nem érvényesek a társadalmi konvenciók: ezért válik pl. iskolakerülővé, ugyanakkor zabhegyező akar lenni, aki megmenti a védtelen gyerekeket a szakadékba zuhanástól.

Vagy ugyanez másképpen. A pontszám a kifejtettség mélységével arányosan adható meg.

4. szempont: 6 pont (szintézis és értékelés).

A dolgozattímet a főszereplőre vonatkoztatja: 3 pont

0 pont: Nem, illetve rosszul vonatkoztatja a dolgozattímet a főszereplőre.

1 pont: Felszínesen, illetve csak részben jól vonatkoztatja a dolgozattímet a főszereplőre.

2 pont: Jól, de kevésbé lényegre törően vonatkoztatja a dolgozattímet a főszereplőre.

3 pont: Árnyaltan, teljességre törekedve vonatkoztatja a dolgozattímet a főszereplőre.

A jelölt értelmezését a kifejtés mélységével arányosan kell értékelni.

Kifejti véleményét a szeretet erejéről: 3 pont

0 pont: Nem fejt ki véleményét a kérdésről.

1 pont: Felszínesen fogalmazza meg véleményét a kérdésről.

2 pont: Jól, de kevésbé meggyőzően fejt ki véleményét a kérdésről.

3 pont: Árnyaltan, teljességre törekedve fejt ki véleményét a kérdésről.

A jelölt véleményét, illetve meglátását akkor is tiszteletben kell tartani, ha az értékelő tanár nem ért egyet vele. A pontszám a kifejtettség mértékével arányosan adható meg.

Megjegyzés:

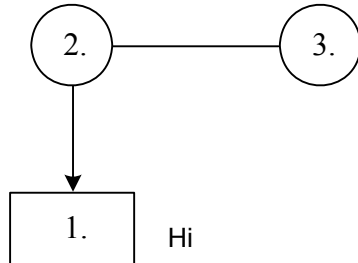
- *A tárgyi hibákért 0,5–1 pontot vonunk le.*
- *A szerkezetre, a nyelvhelyességre és a helyesíráásra az érettségi követelményrendszer kritériumai alapján legfeljebb 15 pont adható.*

A feladatlap szempontjai a dolgozat szerkezetének egy lehetséges változatát jelentik, a jelöltnek nem feltétlenül szükséges a sorrendet követnie.

FELADAT	MEGOLDÁS	PONTSZÁM
1.	a) tudományos-szakmai vagy tudományos; publicisztikai; tudományos-ismeretterjesztő; <i>Minden helyes válaszért 1 pont jár.</i>	6
	b) A tudományos-szakmai vagy tudományos; pl. szakszavak, alárendelő összetett mondatok. <i>Vagy más megfelelő. A stílusréteg megnevezéséért, valamint a megnevezett stílusrétegeknek megfelelő két stílusjegy leírásáért jár 1-1 pont.</i>	
2.	a) E <i>A helyes megoldás 2 pont.</i>	4
	b) témamegjelölő vagy témajelölő <i>A helyes megoldás 1 pont.</i>	
	c) a tollgericről <i>A helyes megoldás 1 pont.</i>	
3.	3. rész: a madár leírása (külső tulajdonságai) 4. rész: a madár előfordulási helye és/vagy ideje Magyarországon <i>Vagy ugyanez másképpen. Minden helyes megoldás 1 pont.</i>	2
4.	I, H, H, I <i>Minden helyes megoldás 1 pont.</i>	4
5.	a) cirregő; csilingelő <i>Minden helyes megoldás 1 pont.</i>	3
	b) hangutánzó <i>A helyes megoldás 1 pont.</i>	
6.	a bóbítája és/vagy a háta (hátoldala); élénksárga; a szárnya <i>Minden helyes megoldás 1 pont.</i>	3
7.	Kárpát-medence; mediterrán térség <i>Minden helyes megoldás 1 pont.</i>	2
8.	Pl. A csonttollúak ösztöneikre hallgatva térnek vissza északra. <i>Vagy más megfelelő.</i> <i>A teljes, lényegre törő válaszért 2 pont, a részben jó, ill. kevésbé lényegre törő válaszért 1 pont jár.</i>	2
9.	eurázsiai, észak-amerikai, Kárpát-medencei <i>Minden helyes megoldás 1 pont.</i>	5
	<i>szabály: A kételemű földrajzi neveket nagy kezdőbetűvel, egybe, külön és kötőjellel írjuk.</i> <i>A teljes válaszért 2 pont, a kevésbé lényegre törő válaszért 1 pont jár.</i>	
10.	a) előreutalás névmással: azt <i>visszaütalás birtokos személyjellel: honfoglalásukról</i> <i>Minden helyes megoldás 1 pont.</i>	5
	b) <i>kapcsolatos viszony: és</i> <i>ellentétes viszony: viszont</i> <i>magyarázó viszony: így</i> <i>Minden helyes megoldás 1 pont.</i>	
11.	rejtőzködnek; csillapítják; csonttollú; gyümölcsökkel <i>Minden helyes megoldás 1 pont.</i>	4

12. félelmet kelt; építik fészüket; oltalomban részesül 3
Minden helyes megoldás 1 pont.
13. Pl.: Az a növényi övezet, ahol fenyők élnek. 2
Vagy ugyanez másképpen.
- Pl.: Nem illik öv nélkül hordani az olyan nadrágot, amelyiken van övtartó.
Vagy más megfelelő. A jelentés megadásáért és az utótag másik jelentésével írt helyes mondatért 1-1 pont jár.
14. új honfoglalás: más, új helyre költöznek vagy új területeket vesznek 4
birtokba vagy új helyeken alakítanak ki maguknak életteret vagy más megfelelő
felcseperedő fiókák: növésben levő kismadarak vagy madárcsémék
vagy más megfelelő
Egy-egy teljes válaszáért 2 pont, a kevésbé teljes vagy részben jó válaszáért 1 pont jár.
15. zimankós; bóbíta; tajga 3
Minden helyes megoldás 1 pont.
16. T T K K J T K R 4
MADÁR/GYŰRŰ/ZÉS/EK VAD/ÁSZ/NAK
Minden 2 jó megoldásért 1 pont jár.
17. élnek; pl.: Az emberek a társadalom törvényei szerint élik az életüket. 4
csillapítják; pl.: Sok gyulladásoos betegséget csillapítanak gyógyszerekkel.
Vagy más megfelelő. 1-1 pont jár az igék kiírásáért, és 1-1 a helyes mondatokért.
18. minőségjelzős; birtokos jelzős; tárgyas 3
Minden helyes megoldás 1 pont.
19. hegygerince; gerincoszlop; gerinctelen 3
20. A hívóhangra válaszoló kórus vidám éneke mindig messziről hallható. 8
H_a J_{mi} J_{bi} J_{mi} A H_i H_h Á
Minden helyes mondatrész 1 pont.
21. I, I, H 3
Minden helyes megoldás 1 pont.
22. Éljenek növényi kosztón a hozzánk érkező madarak!
Csipegessék le a fákon maradó terméseket!
Minden helyes mondatért (a felszólító módú igealak, a mondatvégi írásjel) 2-2 pont adható. Ha a mondatban 1-nél több hiba van, nem adható érte pont.

23. Ha már nincs terített asztal előttük,¹ / felkerekednek,² /és meg 4
sem állnak a mediterrán térségükig.³
A 2. és a 3. tagmondat között mellérendelő kapcsolatos viszony (ez a főviszony),
a 2. és az 1. között alárendelő, (feltételes) időhatározói viszony van.
*A tagmondathatárok megállapításáért 1 pont, a tagmondatok közti viszony
megállapításáért 1-1 pont, és a helyes ábráért 1 pont jár.*

24. Hogy megelőzzék az állomány csökkenését vagy az 4
állománycsökkenést, a madár hazánkban törvényes oltalomban részesül.
Vagy más megfelelő megoldás.
Tavasszal feltűnő násztevékenységgel találhatnak egymásra a tajga idős erdeiben fészkelő
párok.
*1-1 pont jár a helyes átalakításért, 1-1 pedig a korrekt helyesírásért. 1 kisebb
helyesírási hiba esetén még jár a pont.*

25. erdőkben; mezőkön; bámulatosan; halomra; tízezrekben; életterükből 6

26. Tartalom: 0–12 pont 25

A téma megfelelő, meggyőző, érdeklődést keltő kifejtése.
A pontszám a téma kibontása függvényében adható meg.

Nyelvhelyesség és helyesírás: 0–6 pont

Pontos, világos fogalmazás; köznyelvi, normatív formák használata.
1–1 pontot vonunk le 2 súlyos, ill. 3 kevésbé súlyos hibáért.

Stílus: 0–3 pont

A szövegtípusnak való megfelelés: érdekes, figyelemfelkeltő, példákkal alátámasztott
érvelés.

A pontszám a felsoroltak meglétének függvényében adható meg.

Szerkezet: 0–4 pont

Arányosság, teljességre törekvés a mondanivaló elrendezésében, a formai
követelmények (megszólítás, összegzés, elköszönés). Terjedelem: 0–1 pont.
10%-kal rövidebb szöveg esetében a terjedelemért 0 pont jár.